

بررسی نقش محیط کالبدی بر هویت شهری محله های ساغریسازان و گلسار رشت

آیت ناصری^{1*}، گلنوش عبداله زاده²

- 1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات
گیلان، ایران. گیلان. ayatn26@yahoo.com
- 2 - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات
گیلان، ایران. گیلان. golnoush.abdolahzade@gmail.com

چکیده

نبود رابطه منطقی بین کالبد شهر و عناصر سازنده هویت آن یک مسئله عام در شهرهای امروز است. محیط ساخته شده به دست انسان به طرق مختلف بر وی تاثیر گذاشته و فرد خود و پیرامونش را در آینه ی آن باز می شناسد. به منظور تبیین تاثیر عناصر مختلف در شهر و چگونگی تاثیر پذیری فرد از آن ابتدا باید منظور از هویت را مشخص نموده و سپس عناصر هویت سازنده ی هویت در شهر را شناسایی نموده و این عناصر را در بستر مناطق انتخاب شده مطالعه و بررسی کرد. بدین منظور ابتدا پیشینه ی تحقیق بررسی شده، سپس تعاریف هویت از دیدگاه اندیشمندان مرور میشود؛ پس از آن فاکتورهای هویت بخش به کالبد شهر از نظر محققین بیان شده و پس از معرفی محله های انتخابی پژوهش، محیط کالبدی آنها معرفی و به کمک ارائه ی تصاویر، تفاوت ویژگی های کالبدی این محلات در قالب معیارهای هویت بخش به محله و تاثیرات آن بر هویت شهری ساکنان تحلیل می شود.

واژه های کلیدی: هویت شهری، محیط کالبدی، گلسار، ساغریسازان.

1 - مقدمه

مقوله "هویت" در ابتدا حوزه هایی مانند فلسفه، منطق و روانشناسی را در بر میگرفت، ولی با توجه به تحولات علمی چند دهه اخیر دامنه آن به محیط های انسان ساخت نیز کشیده شده است. اندیشمندان بر این باورند که مکان عنصر اصلی هویت ساکنان آن است چرا که انسان با شناخت مکان می تواند خود را بشناسد.

محیط پیرامون - اعم از کالبدی، معنایی و معنوی - نیز عامل مهمی در احراز هویتی خاص برای انسان است؛ چرا که محیط تجلی کالبدی باورها و ارزش های فرهنگی جامعه است لذا می تواند در احساس هویت و یا بی هویتی در افراد تاثیرگذار باشد (حبیب، نادری، فروزانگهر، 1387).

شهرهای امروز از کنار هم قرارگیری فضاهای کالبدی شکل می گیرند و به عنوان محیط مصنوع ساخته ی دست بشر، تاثیرات زیادی بر استفاده کنندگان می گذارند. در عین حال توسعه روز افزون شهرنشینی،